Súd:	Okresný súd Trnava
Spisová značka:	19C/166/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	2116213148
Dátum vydania rozhodnutia:	06. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Dana Macášková
ECLI:	ECLI:SK:OSTT:2017:2116213148.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava, sudkyňou JUDr. Danou Macáškovou, v právnej veci žalobkýň: 1. U. J., B.. XX.X.XXXX, X. D.. Y. J. XX, O., X. G. J., B.. XX.X.XXXX, X. D.. Y. J. XX, O., obe zastúpené: JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava, proti žalovaným: 1. T. V., B.. XX.X.XXXX, X. T. Č. XXX/XX, zastúpený: JUDr. Miloš Chrenko, advokát so sídlom Hlavná 25, Trnava, 2. Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, 3. Športové gymnázium Jozefa Herdu, J. Bottu 31, Trnava, IČO: 00 352 519, zastúpený: JUDr. Peter Sopko, advokát so sídlom Paulínska 7523/24, Trnava, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 35.000,- eur, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v sume 25.000,-eur, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedným zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamieta.

IV. Konanie voči žalovanému v 3. rade sa zastavuje.

V. Vo vzťahu žalobkýň v 1. a 2. rade a žalovaných v 1. rade a 2. rade nemá nárok na náhradu trov konania žiadna zo strán.

VI. Žalovanému v 3. rade súd priznáva vo vzťahu k žalobkyniam v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

VII. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť Okresnému súdu Trnava súdny poplatok vo výške 1.866,- eur, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu dňa 7.6.2016 sa žalobkyne domáhali rozhodnutia, ktorým súd uloží žalovaným v 1., 2. a 3. rade zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 100.000,- eur a žalobkyni v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 90.000,-eur s tým, že plnením jednej zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhej žalovanej.
Žalovaný v 1. rade bol v žalobe označený: Milan Hujsi - M H Trans s miestom podnikania Marka Čulena 983/51, Cífer, IČO: 33 220 140. V priebehu konania zástupca žalovaného v 1. rade v podaní doručenom súdu dňa 1.3.2017 oznámil, že žalovaný podnikanie ukončil dňa 24.2.2015 a bol vymazaný z registra.

Vzhľadom na uvedené súd žalovaného v 1. rade označil ako fyzickú osobu, keď nebol potrebný žiadny procesný úkon, nakoľko žalovaný v 1. rade podnikal ako fyzická osoba - živnostník, teda jedná sa o ten istý subjekt.

2. Žalobu žalobkyne odôvodili tým, že dňa 6.6.2014 v čase asi o 15.55 hod na diaľnici Dl na 72,938 km v smere od Piešťan na Trnavu, T. V., ako vodič autobusu zn. MAN 13, EČ: O.-XXXDI, v dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení vozidla v uvedenom úseku zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, na ktorej prišlo k prevráteniu autobusu na pravú stranu a jeho pádu na nižšie položené pole, čím svojim konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) zákona NR SR č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom na následky spôsobených zranení v dôsledku znemožnenia dýchacích pohybov po pritlačení tela a ďalších zranení utrpených pri dopravnej nehode na mieste nehody podľahli poškodené L. J., B. V., Z. B. H. L. T. a ďalšie osoby utrpeli zranenia.
Vyššie uvedený skutok vodiča T. V. bol kvalifikovaný ako prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona a za tento skutok mu bolo vznesené obvinenie Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Trnave, odbor kriminálnej polície, pod ČVS: ORP-866/-VYS-TT-2014Hu dňa 07.06.2014 a bola na neho prokurátorom Okresnej prokuratúry Trnava pod 2PV 511/14/2207-56 z 02.04.2015 podaná na Okresný súd Trnava obžaloba, ktorá trestná vec obv. T. V. je vedená pred Okresným súdom Trnava, pod sp. zn. 30T/45/2015.
K predmetnému motorovému vozidlu, MAN 13, EČ O. mal žalobca v 1. rade v čase dopravnej nehody uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu so žalovanou v 2. rade, pod č. poistnej zmluvy 8080080336/3, pričom žalovaná v 2. rade titulom povinného zmluvného poistenia uhradila náhradu škody spočívajúcu v nákladoch spojených s pohrebom.
V čase dopravnej nehody bola L. J. žiačkou žalovanej v 3. rade podľa § písm. c) zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a k dopravnej nehode prišlo počas cesty z literárnej exkurzie organizovanej v rámci vzdelávacej činnosti žalovanej v 3. rade, resp. v priamej súvislosti s ňou.
V súvislosti s predmetnou nehodou vznikla žalobkyni v 1. rade škoda v podobe nákladov spojených s pohrebom podľa § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorá jej bola žalovanou v 2. rade preplatená.
Popísaná dopravná nehoda a jej následky však veľmi výrazne zasiahli do života celej rodiny, do ich súkromia a náhrada nákladov spojených s pohrebom nepredstavuje žiadnu satisfakciu za tento neoprávnený zásah.
Žalobkyňa v 1. rade, matka L. J. sa o nehode školského autobusu vezúceho jej dcéru dozvedela telefonicky od pani T. matky L. spolužiačky X. T., ktorá sedela na sedadle pred L.. O tom, že jej dcéra zraneniam podľahla sa dozvedela na mieste nehody až po 3,5 hodinách po svojom príchode. Tie necelé 4 hodiny neistoty, hľadania dcéry a strachu o L., boli nekonečným utrpením.
Dcéra L. sa narodila do manželstva s G. J.. Počas tohto manželstva sa žalobkyni v 1. rade narodili dve dcéry. Ako prvá sa v roku 1991 narodila dcéra G., ktorej bolo v prvom roku života diagnostikovaná detská mozgová obrna. Romana mala problémy s chôdzou a s ľavou hornou končatinou. Pri jej liečbe žalobkyňa v 1. rade vynakladala obrovskú energiu na zlepšenie jej zdravotného stavu. Denne cestovala na cvičenia do Bratislavy s dcérou na rukách. Ak by neinvestovala toľko času do jej cvičení a výchovy, nebola by schopná sa zaradiť do bežného života. V 6-tom roku života L. sestra prekonala ťažký zápal mozgových blán, pri vyšetreniach magnetickou rezonanciou bola na mozgu zistená veľká arachnoidálna cysta veľkých rozmerov. V 9 - tich rokoch staršia dcéra G. dostala prvý epileptický záchvat. V roku 1996 sa žalobkyni v 1. rade narodila dnes už nebohá L.. Práve skutočnosť, že žalobkyňa v tom čase mala svoju maličkú dcérku L., ju povzbudzovala aj v starostlivosti o staršiu G.. Malá, zdravá dcéra L. jej dodávala energiu zvládať všetky úskalia, pohľad na ňu ju dobíjal, dával silu ísť, bojovať. Od malička bola neskutočná a veľmi vnímavá. L. bola krásne, veľmi nadané šikovné dieťa. Keď mala L. 3 roky, bola už situácia v manželstve žalobkyne v 1. rade neúnosná a bola nútená začať sa pretĺkať životom s dvomi malými deťmi sama. Od manžela sa odlúčili a museli sa osamostatniť, i keď s obrovskými finančnými a psychickými problémami. Keď mala L. šesť rokov, prišlo k rozvodu manželstva. Žalobkyňa v 1. rade zvládala starostlivosť o dve malé deti sama. Rodinu tvorili len oni tri. Žalobkyňa v 1. rade žila s dvomi neplnoletými deťmi, z toho s jedným ťažko chorým a snažila sa im snažila zabezpečiť všetko, po čom túžili a najmä, čo potrebovali. Snažila sa, aby im nič nechýbalo, no najťažšie im bolo dávať lásku za dvoch, za seba a za otca, ktorý o ne nejavil záujem. L. navštevovala všestranné krúžky, mala široké záujmy, navštevovala jazykové kurzy, tréningy a pod. Úloha matky a otca zároveň v jednej osobe bola veľmi náročná, no neskonalá láska k deťom a ich úsmev nahrádzali všetky čierne miesta, ktoré zostali u žalobkyne po rozvode s ich otcom. Starostlivosť matky z materiálnej stránky spočívala vo financovaní

stravy, ošatenia, liekov, úhrady škôlky, základných a stredných škôl, cestovného, záujmov, krúžkov a i. Jednoducho nechcela dovoliť, aby jej dvom krásnym a milovaným dcéram, niečo chýbalo. Absentujúca láska ich otca im neskutočne chýbala. Obzvlášť L.. Ako ich matka a jeho bývalá manželka ho nedokázala presvedčiť, aby ich kontaktoval a stýkal sa s nimi. Nechcel. L. už od malička inklinovala k pohybovým aktivitám. Milovala šport a venovala mu všetok svoj voľný čas. Bola veľmi veľký atletický a umelecký talent. Rada maľovala a tancovala. Navštevovala základnú školu a neskôr bola študentkou Športového gymnázia v Trnave. Navštevovala tanečnú, umeleckú školu, neskôr reprezentovala atletický klub Slávia Trnava. Bola príkladnou študentkou. V kolektíve bola veľmi obľúbená. Všetky jej a G. aktivity finančne a morálne zabezpečovala sama matka hoci ako administratívna pracovníčka mala priemerný plat. Bolo ťažké zabezpečiť existenciu seba, dvoch dospievajúcich dcér, bývanie, stravovanie a všetky ostatné položky, ktoré bežne patria k životu. To, že na všetko boli samé, ich rodinu silne utužovalo. Vedeli, že sa na seba navzájom môžu spoľahnúť. Boli zohraná trojka. L., bola veľmi snaživá a zručná, mala ako koníčka výrobu šperkov a dokonca si od nej kamarátky niektoré náušničky, či náramky za symbolickú sumu aj odkúpili a tak sa snažila v útlom veku vypomôcť do rodiny. Dnes, po L. smrti im s G. chýba. L. bola pre žalobkyňu v 1. rade, neúnavne venujúcu všetku svoju energiu a lásku L. a jej zdravotne postihnutej sestre G. nielen jej, ale aj sestrine slniečko. Sestre vo všetkom pomáhala a bola jej oporou. L. bola pre matku jej pýchou. Túžila sa stať lekárkou. Po ukončení gymnázia si plánovala pokračovať v štúdiu medicíny. Chcela liečiť deti. Vyrastala totiž s chorým dieťaťom, sestrou G., preto bolo odhodlaná venovať svoj život pomáhaniu ťažko chorým deťom. L. bola vzorom sestre G. a pomáhala jej pri všetkých činnostiach, ktoré sama nedokázala urobiť, dokonca jej vedela poskytnúť aj prvú pomoc pri epileptickom záchvate už od mala. Žalobkyňa v 1. rade ako jej matka si zakladala na tom, že ako jej jediná zdravá dcéra sa o ňu a hlavne o jej chorú sestru G. v živote postará.

Žalobkyňa v 1. rade má za sebou 9 operácií, takisto vážnu diagnózu a verila v to, že jej deti sa dokázali svojpomocne o seba postarať. Dokonca i vtedy keď bola hospitalizovaná a to len vďaka L.! Musela nahrádzať matku aj sestre G. i keď nebola dospelá. Dnes žalobkyni v 1. rade z jej dvoch úžasných a krásnych dcér zostala jedna, ktorá je nevyliečiteľne chorá. Svoju veselú, šikovnú a nádhernú dcéru L.Ť., ktorá mala celý život pred sebou, jej už nikdy nič nevráti. Bola pre ňu oporou, ktorá jej dávala silu žiť.

Žalobkyňa v 2. rade sa o nehode dozvedela z médií a úmrtie jej sestry jej potvrdila pani z núdzovej telefonickej linky, ktorá bola uvedená v hlavných správach televízie JOJ dňa 6.6.2014. To, že je jej sestra mŕtva nedokázala predýchať, nechcela tomu veriť, zrútila sa a musela byť ošetrená privolanou RZP, ktorú jej privolal rodinný priateľ.

Žalobkyňa v 2. rade má diagnostikovanú detskú mozgovú obrnu. V 6-tom roku života prekonala ťažký zápal mozgových blán, pri vyšetreniach magnetickou rezonanciou jej bola na mozgu zistená veľká arachnoidálna cysta, veľkých rozmerov. V 9 -tich rokoch dostala prvý epileptický záchvat. Veľakrát sa stalo, že dcéra L. jej zavolala rýchlu pomoc aspoň telefonicky dokonca sa skoro už v rannom veku naučila jej poskytovať pri záchvatoch prvú pomoc. Pohľad na sestru L. ju vždy motivoval, dával jej silu žiť, bojovať ďalej. Vždy svojej sestre v kútiku duše závidela, aká je šikovná a všestranná, ale L. jej vždy vysvetlila, že ona je šikovná v iných veciach a podporovala ju vo všetkom. Bola jej príkladom, bola akoby jej hnacím motorom. Vždy sestre vedela poradiť, v móde, v obliekaní, chystala jej oblečenie do školy, i na voľný čas. Dokonca ju učila bicyklovať. Napriek svojim aktivitám si vždy našla čas a pomáhala jej ako sa len dalo i v prípravách do školy. Bola veľmi zručná pri práci s počítačom, naučila ju toho veľa i keď bola od nej mladšia. Všetky L. kamarátky ju doma často navštevovali a niekedy i žalobkyňu v 2. rade zobrali von so sebou. Snažila sa sestre spríjemniť ťažký život. Otec sa o dcéry nezaujímal. To, že boli na všetko samé s matkou, ich len utužovalo. Ich súrodenecké puto bolo veľmi silné. Vedeli, že sa na seba navzájom môžu spoľahnúť. Žalobkyňa v 2. rade si nevie bez L. predstaviť ďalší život. Dnes, po L. smrti, jej i jej matke chýba časť ich samých. L. bola pre žalobkyňu v 2. rade ako sestru životnou oporou, ktorá jej vo všetkom pomáhala a mala sa o ňu postarať i vtedy, keď už to nebude môcť robiť matka. L. jej bola vzorom. Pomáhala jej pri všetkých činnostiach, ktoré sama nedokázala urobiť, mali spoločné plány do budúcna. Dnes spolu s mamou ostali samé. Je to veľmi ťažké opísať. Táto tragická udalosť a smrť sestry jej nezvratne zasiahla do jej života i psychického a následne aj fyzického zdravia a je otázne, čo sa so žalobkyňou v 2. rade stane, kto sa o ňu v živote postará, ak by sa s jej mamou niečo stalo. Výšku žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobcovia stanovili s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy ako aj s ohľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva prišlo.

Z pohľadu na závažnosť vzniknutej ujmy ide o ten najťažší následok. Ľudský život je najvyššia hodnota uznaná spoločnosťou, z pohľadu práva ide o objekt, či záujem najviac a najprísnejšie chránený. Z hľadiska odstrániteľnosti takéhoto následku ide o neodstrániteľný zásah do osobnostných práv, pričom akákoľvek satisfakcia nie je spôsobilá tento škodlivý následok primerane nahradiť, môže iba zmierniť dopady vzniknutej ujmy v osobnostnej sfére žalobcov.

Okolnosti, za ktorých k porušeniu práva prišlo sú:
1. Jednak na strane pozostalých žalobcov a predstavujú ich:
a) intenzita vzťahu žalobcov s usmrtenou L. - matka t.j. najbližší príbuzný v priamom rade ktorá sama vychovávala dve dcéry, z toho jednu ťažko zdravotne postihnutú, svoj život, prácu, záľuby prispôsobila starostlivosti o svoje dieťa, jeho výchove a budovaniu šťastnej a harmonickej rodiny o ktorú prišla; sestra - ktorá prežila takmer celý život spolu so sestrou, boli si vekovo blízke, sestra aj po smrti rodičov spolu so svojou rodinou, ktorú mohla mať by tvorili širšiu rodinu, zdravotné postihnutie pozostalej sestry, ktorá bola po prípadnej smrti matky odkázaná na starostlivosť a pomoc usmrtenej L..
b) vek zomrelého - usmrtenie zdravého dieťaťa v pomerne mladom veku, keď malo celý život pred sebou, realizácia v súkromnom živote, v pracovnom živote, prežitie lásky, nájdenie partnera, splodenie detí, pracovná realizácia a pod.
c) otázka hmotnej závislosti pozostalého na usmrtenej osobe - matka ani sestra neboli hmotne závislí na dcére a sestre, avšak počas doterajšieho života matka sama hmotne po celý čas dcéry zabezpečovala, čo vyžadovalo spolu so starostlivosťou o domácnosť a postihnutú dcéru nadmerné úsilie, celý svoj zárobok z práce matka používala na hmotné zabezpečenie dcér, čo jej mohla v starobe zdravá, usmrtená L. pomocou a starostlivosťou oplatiť
d) kvalita vzájomného vzťahu - vyššie popísané harmonické úzke rodinné spolužitie, vysoká vzájomná citová závislosť
e) psychická bolesť zo straty veľmi blízkeho človeka - neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca ostatné aktivity pozostalých, prerastajúca až do duševného ochorenia. Pri zohľadnení veku usmrtenej odlišujme, nakoľko je prežívaná strata novorodenca rodičmi, strata dieťaťa rodičom, strata rodiča dieťaťom či strata osoby v dôchodkovom veku vnúčatami. Dôležitú rolu hrá aj pocit zodpovednosti rodiča za svoje dieťa.
f) Iná forma satisfakcie - iná forma satisfakcie síce nemôže byť postačujúca avšak jej poskytnutie, resp. neposkytnutie má vplyv na úvahy o výške plnenia, v tomto smere najmä postoj vinníka, ktorý sa neospravedlnil, vinu popiera, pričom dochádza k verejnej mediálnej prezentácii odmietania viny, čo prehlbuje útrapy pozostalých.
2. Jednak na strane zodpovednej osoby (pôvodcu zásahu) a predstavujú ich:
a) postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a pod.) - vinník nehody sa neospravedlnil, výslovne odmieta svoju vinu, jeho postoj je verejne prezentovaný médiami s celoslovenským pôsobením, čo negatívne vplýva na pozostalých, ktorí sú s udalosťou neustále konfrontovaní otázkami okolia, ktoré túto udalosť sleduje v médiách, kde je prezentovaná, pričom ide o dlhé traumatizujúce obdobie trvajúce niekoľko rokov. Je zrejmé, že postoj a chovanie vinníka a ostatných zodpovedných osôb môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy pozostalými, pričom ústretové chovanie, ospravedlnenie, priznanie viny, finančná podpora, či pomoc môže zmierniť dopady neoprávneného zásahu, naopak, verejne prezentovaná ľahostajnosť, mediálna prezentácia ju môže naopak ešte prehĺbiť.
b) dopad udalosti do duševnej sféry pôvodcu - fyzickej osoby,
c) majetkové pomery pôvodcu - objektívna zodpovednosť prevádzkovateľa, ktorému vinník zodpovedá podľa ustanovení Zákonníka práce, pričom prevádzkovateľ motorového vozidla musí byť povinne zmluvne poistený zo zákona s minimálnym poistným krytím podľa § 7 ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z. z jednej škodovej udalosti, a to musí byť najmenej 5 000 000 EUR za škodu podľa § 4 ods. 2 písm. a) a náklady podľa § 4 ods. 3 bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených. Majetkové pomery vinníka osoby nebudú rozhodnutím dotknuté, pričom reálne uspokojenie nároku v žalovanej výške je možné, objektívne zodpovednému prevádzkovateľovi zákon ukladá mať uzatvorené povinné zmluvné poistenie, toto poskytuje nadnárodná poisťovacia spoločnosť, pričom táto zo zákona povinne kalkuluje s minimálnym limitom poistného plnenia pri jednej poistnej udalosti až do výšky 5.000,000,- eur.
d) miera zavinenia a eventuálna miera spoluzavinenia usmrtenej osoby - absentuje spoluzavinenie usmrtenej L..
Rovnako objektívne zodpovedajú žalované v 1. a 2. rade aj za zásah do osobnostných práv žalobkyne, nakoľko „ak pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, treba pripustiť analogické použitie ustanovenia § 420 ods. 2 OZ, neexistuje argument, ktorý by vylučoval analogické použitie § 427 a nasl. OZ pri určení osoby zodpovednej za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Obdobne ako v prípade úvahy, že za škodu spôsobenú prevádzkou zodpovedá prevádzkovateľ vozidla, treba vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnosti fyzickej osoby touto prevádzkou analogicky musí zodpovedať tiež prevádzkovateľ." (rozsudok NS ČR, sp.zn. 30 Cdo 999/2007)
Podľa rozsudku súdneho dvora C-22/12, V. S. L. H. V., „povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy..."

Podľa § § 144 ods. 1 písm. o) Zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, dieťa alebo žiak má právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávacom procese alebo v priamej súvislosti s nimi; toto ustanovenie sa nevzťahuje na škodu podľa osobitného predpisu.
Žalovaný v 1. rade je vo veci pasívne vecne legitimovaný ako prevádzkovateľ dopravného prostriedku objektívne zodpovedný za škodu a za analogického použitia §427 a nasl. Občianskeho zákonníka aj za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkýň.
Žalovaná v 2. rade je vo veci pasívne vecne legitimovaná ako poisťovateľ za použitia eurokonformného výkladu pojmu škoda podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z. v spojení s § 13 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z..
Žalovaná v 3. rade je vo veci pasívne legitimovaná podľa § 144 ods. 1 písm. o) Zákona č. 245/2008 Z.z. ako škola, voči ktorej má žiak právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávacom procese alebo v priamej súvislosti s nimi a zároveň ako zamestnávateľ, ktorý zodpovedá za škodu spôsobenú pri svojej činnosti fyzickými osobami, ktoré na túto činnosť použil, pričom jeho pasívna vecná legitimácia vo veci náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je daná analogickým použitím §420 ods. 2 a nasl. Občianskeho zákonníka.
Stanovenie miery zavinenia vzniku škodlivého následku vodičom vozidla a učiteľkami vykonávajúcimi dozor pri výchove a vzdelávacom procese môže mať vplyv na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy priznanej voči jednotlivým zodpovedným subjektom.

3. Žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení k žalobe doručenom súdu dňa 1.3.2017 prostredníctvom splnomocneného zástupcu uviedol, že situácie, keď v rámci dopravnej nehody došlo k úmrtiu dcéry žalobkyne v 1. rade a sestry žalobkyne v 2. rade, je mu nesmieme ľúto. Ešte v júni r. 2014 (krátko po dopravnej nehode) vyjadril žalobcom sústrasť a spoločne s majiteľkou cestovnej agentúry a vodičom autobusu zaslali žalobcom kondolenčný list, kde vyjadrili ľútosť nad touto tragickou udalosťou a vyslovili sústrasť pozostalým. Taktiež zaslal na pohreb neb. L.Í. smútočný veniec zo živých kvetov. Dodnes úmrtie detí v jeho autobuse ťažko psychicky znáša. Tvrdenie žalobcov, že žalovaný sa neospravedlnil a prezentoval ľahostajnosť, sú teda jednoznačne nepravdivé a zavádzajúce.
Čo sa týka samotného nároku žalobcov, domnieva sa, že žaloba voči jeho osobe je neopodstatnená a nie je v tejto veci pasívne vecne legitimovaný. Má za to, že predpoklady vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu v jeho prípade nie sú naplnené. Podľa teórie občianskeho práva hmotného, predpoklady vzniku zodpovednosti sú: 1. zásah, ktorý vyvolal alebo je spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, 2. vznik nemajetkovej ujmy, 3. príčinná súvislosť medzi zásahom a vznikom nemajetkovej ujmy, 4. zavinenie. Nespochybňuje, že spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia jeho najbližších príbuzných (členov rodiny) tvrdí však, že žiadnym svojím konaním či opomenutím neoprávnený zásah do osobnosti žalobcov nezavinil. Samotní žalobcovia uvádzajú ako vinníka nehody vodiča autobusu p. T. V.. Ak sa teda skúma otázka zavinenia, je namieste uvažovať o tomto predpoklade zodpovednosti práve v prípade vodiča, ktorý šoféroval autobus a ktorého konaním, resp. opomenutím mohlo dôjsť k dopravnej nehode. Poukazuje na skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 30T/45/2015 zo dňa 7.12.2016 bol P. V. uznaný za vinného z prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona, keď svojím konaním z nedbanlivosti spôsobil všeobecné nebezpečenstvo, porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona a zároveň spôsobil smrť viacerým osobám. Domnieva sa preto, že pasívne legitimovaný a teda žalovaný by mal byť práve vodič autobusu p. T. V. a iba pri jeho osobe sa môže skúmať otázka zavinenia a následne naplnenia predpokladov vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu.
Žalobcovia ďalej v žalobe poukazujú na ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov a domáhajú sa analogického použitia tohto ustanovenia aj na prípad nemajetkovej ujmy. Domnieva sa, že i v prípade, ak by bolo možné aplikovať princíp analógie a na právny vzťah vzniknutý neoprávneným zásahom do osobnostných práv žalobcov použiť analogicky ustanovenia o zodpovednosti za škodu, nebol by nárok žalobcov opodstatnený.
Podľa § 427 OZ fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky, podľa § 428 OZ svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Zodpovednosť za škodu podľa § 427 OZ spočíva v tom, že ide o zodpovednosť za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku, pričom medzi osobitnou povahou prevádzky a spôsobenou škodou musí byť príčinná súvislosť. Medzi okolnosti majúce pôvod v prevádzke patria aj nedostatky či vady materiálu, a to i tie nespoznateľné. Podľa ustálenej judikatúry (v. R 20/1975)

nejde o zodpovednosť za škodu podľa § 427 OZ, keď bola porušením právnej povinnosti v súvislosti s prevádzkou dopravného prostriedku spôsobená škoda nevyvolaná povahou tejto prevádzky. Má za to, že pri predmetnej dopravnej nehode sa nejednalo o príčinu vyplývajúcu z osobitnej povahy prevádzky a vzťahujúcu sa na dopravný prostriedok. Vyšetrovaním Inšpektorátu práce Trnava totiž bolo preukázané, že jeho autobus bol v bezchybnom technickom stave a nehoda nebola zapríčinená technickou poruchou autobusu, materiálovými vadami či zlyhaním súčiastok, teda žiadnou okolnosťou, ktorá by mala pôvod v dopravnom prostriedku a teda v osobitnej povahe prevádzky. Neporušil žiadnu povinnosť vo vzťahu k dopravnému prostriedku a jeho prevádzke, autobus udržiaval vo výbornom technickom stave a ani pri vynaložení všetkého úsilia nemohol zabrániť dopravnej nehode a vzniku ujmy. Jedinou príčinou dopravnej nehody tak zrejme bolo zlyhanie vodiča a teda porušenie právnej povinnosti v súvislosti s prevádzkou (uvedené ale bude možné konštatovať až v prípade skončenia trestného stíhania právoplatnosťou odsudzujúceho rozsudku, čo sa doposiaľ nestalo).
Aj súd v rámci trestného konania sp. zn. 30T/45/2015 dospel k jednoznačným záverom, že dopravná nehoda nebola spôsobená technickým stavom autobusu (ale podľa súdu bola spôsobená výlučne samotným vodičom). Bolo preukázané, že vozidlo absolvovalo riadnu technickú kontrolu. V rámci tohto trestného konania bolo vykonané aj znalecké dokazovanie na technický stav autobusu v ktorom sa uvádza, že „na základe vykonanej kontroly riadenia, brzdového systému a zavesenia kolies, na základe vykonanej jazdnej skúšky a na základe výsledkov merania brzdového systému na valcovej brzdovej skúšobni sa konštatuje, že neboli nájdené žiadne závady technického charakteru, ktoré by boli v príčinnej súvislosti so vznikom a priebehom predmetnej dopravnej nehody“.
Teda on ako prevádzkovateľ dopravného prostriedku si splnil všetky zákonné povinnosti vo vzťahu k tomuto vozidlu, autobus udržiaval v stopercentnom technickom stave a samotný autobus, jeho vlastnosti ani technický stav nijako neboli príčinou vzniku dopravnej nehody; touto bolo podľa súdu výlučne zlyhanie vodiča, ktorý sa plne nevenoval vedeniu autobusu. On ani pri vynaložení všetkého úsilia nemohol zabrániť škode vzniknutej výlučne v dôsledku konania tretej osoby (p. V.).
S poukazom na skutočnosti, že škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke a súčasne s ohľadom na fakt, že nemohol škode zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, sú splnené predpoklady pre liberáciu jeho osoby ako prevádzkovateľa autobusu. Ak teda nie je daná jeho zodpovednosť za škodu, nemôžu sa tieto ustanovenia ani analogicky aplikovať na zodpovednosť za nemajetkovú ujmu.
I v prípade, ak by súd mal za to, že je zodpovedný za zásah do osobnosti žalobcov (čo popiera), mal by nárok žalobcov uspokojiť žalovaný v 2. rade. Ako správne uvádzajú žalobcovia, po rozsudku Súdneho dvora EU vo veci V. C- 22/12 by nemali byť pochybnosti o tom, že poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov kryje (za splnenia ostatných podmienok v § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z.) aj nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a pozostalí (ako poškodení) môžu tieto nároky v zmysle § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. uplatniť priamo proti poisťovateľovi, a to rovnako ako všetky ostatné nároky na náhradu škody. V súvislosti s výškou uplatnených nárokov žalobkýň zastáva názor, že tieto sú úplne neadekvátne, nadsadené a nezodpovedajúce ustálenej súdnej praxi.
S poukazom na uvedené považuje žalobu voči nemu za nedôvodnú a navrhuje, aby túto súd zamietol a priznal mu náhradu trov tohto konania.

4. Žalovaný v 2. rade sa k žalobe vyjadril písomne podaním doručeným súdu dňa 22.2.2017 a uviedol, že dopravnú nehodu, ku ktorej došlo dňa 06.06.2014 spôsobenú motorovým vozidlom zn. MAN 13 ev.č. O. , ktoré viedol vodič T. V. evidujú ako poistnú udalosť č.1480110668, keďže vozidlo, ktorým bola škoda spôsobená malo v čase dopravnej nehody dojednané povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Allianz -Slovenská poisťovňa, a.s. odškodnila uplatnené nároky pozostalých po L. J., ktorá následkom zranení pri nehode zomrela, titulom nárokov na náhradu škody a to za náklady spojené s pohrebom v sume 1.171,36 eur (na základe vyčíslenia poškodenými - mínus štátny príspevok na pohreb - 79,67 eur) a za náhradu za pomník vo výške 663,88 EUR, čo je maximálne plnenie v zmysle Nar. vlády č. 87/1995 Zb. Spolu pozostalým z titulu pohrebných nákladov uhradili sumu 1.835,24 eur. Žalovaný v 2. rade vyplatil z povinného zmluvného poistenia uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody, ktoré spadajú do rozsahu poistného krytia v zmysle § 4 ods.2) zákona 381/2001 Z.z.. Žalobcovia sa rozhodli uplatniť si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch voči žalovanému v 1. rade odvodzujúc jeho zodpovednosť analógiou s použitím ustanovenia § 427 a nasl. OZ, pričom sa však obmedzujú len na odkaz na českú judikatúru - konkrétne na rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo 999/2007, v zmysle ktorého za nemajetkovú ujmu spôsobenú na osobnosti fyzickej osoby touto prevádzkou analogicky musí zodpovedať tiež prevádzkovateľ. V tejto súvislosti si dovoľuje

poukázať na skutočnosť, že právna úprava týkajúca sa náhrady nemajetkovej ujmy v ČR je odlišná od právnej úpravy v SR, preto nie je možné a ani správne sa odvolávať na judikatúru NS ČR, ktorá reflektuje úplne iný právny stav aký máme v SR.
Z celého žalobného návrhu žalobcov nie je zrejmé na základe akých skutkových a právnych skutočností sa domáhajú nároku na odškodnenie za nemajetkovú ujmu voči žalovanému v 2. rade, ani pod aký nárok na náhradu škody uvedený v § 4 ods.2 zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení by mal v žalobe uplatnený nárok spadať.
Rozhodne nesúhlasí s konštatovaním žalobcov, že žalované 1 a 2 objektívne zodpovedajú aj za zásah do osobnostných práv žalobcov, pričom vo vzťahu k žalovanému 2 sa žalobcovia obmedzujú jedine na citáciu § 15 ods.1 zákona 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení a poukazovanie na rozsudok súdneho dvora C-22/12, V. S. L. H. V., podľa ktorého : „povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobené prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy...“
Je zaujímavé, že žalobcovia „pozabudli“ doplniť práve podstatnú časť vety z rozsudku, keď za slovné spojenie ,,má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy...“ neuviedli aj zvyšnú časť vety z odôvodnenia rozsudku C-22/12 ,,....ak náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo“.
Odvolávať sa na ustanovenie § 15 ods.1 zákona č. 381/2001 Z.z., ktoré upravuje právo poškodeného uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi nie je možné, nakoľko žalobcovia si neuplatňujú žiadny nárok na náhradu škody ale nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.
Predmetom tohto súdneho konania nie je nárok na náhradu škody ale nárok vyplývajúci z ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ , na ktorý sa nevzťahuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.
Zákon 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení taxatívne stanovuje v § 4 ods. 2 písm.a), že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho uhradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a usmrtením
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a),b) ad), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods.5 pism.a) alebo písm.b), alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie
d) ušlého zisku
Žalovaný 2 nie je pasívne legitimovaný z dôvodu, že zákon č. 381/2001 Z.z. vo svojom § 4 jednoznačne taxatívne uvádza, ktoré nároky poistením kryté sú, pričom nemajetkové ujmy nie je možné priradiť pod žiadny zo zákonodarcom takto jednoznačne určených nárokov. Obdobne Občiansky zákonník rozlišuje medzi kategóriami ako náhrada škody a nemajetková ujma a je zrejmé, že každá z týchto kategórií požíva vlastnú právnu úpravu. To, že o „škodu“ v danom prípade nejde je zrejmé o.i. z toho, že § 16 OZ priamo hovorí o tom, že ak bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobená aj škoda, zodpovedá za ňu vinník podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu. OZ však všetky druhy škôd presne vymenúva a všetky škody boli žalobcom z poistenia už uhradené. Ak by žalovaný nárok bol škodou bola by súčasná existencia §§ 13 ods. 2 OZ a § 16 OZ nadbytočná a nelogická.
Okrem už spomenutých výhrad voči pasívnej legitimácii z dôvodu absencie žalovaného nároku v škodách, ktoré sú taxatívne vymedzené zákonom č. 381/2001 Z.z. a ktoré sú kryté povinným zmluvným poistením poukazuje i na ďalšiu skutočnosť. To, že poisťovne nie sú pasívne legitimované v obdobných sporoch je zrejmé aj z toho, že pri uplatnení práva na náhradu nemajetkovej ujmy je v prvom rade potrebné ospravedlnenie zodpovedných osôb(§ 13 ods. OZ). Až keď takéto ospravedlnenie nie je dostatočnou náplasťou, môže dotknutý subjekt požadovať náhradu v peniazoch (aj to by musela byť znížená dôstojnosť alebo vážnosť žalobcov v spoločnosti). Nie je zrejmé pokiaľ sa poisťovňa nemá za čo ospravedlniť žalobcom (nespôsobila dopravnú nehodu, pri ktorej utrpeli zásah do práva na ochranu osobnosti), keďže nie je na to legitimovaná, z akého dôvodu by už mala byť legitimovaná na zaplatenie náhrady v peniazoch? Veď pokiaľ sa logicky na poisťovateľa nevzťahuje prvý základný krok pri vybavení vzniknutej nemajetkovej ujmy (ospravedlnenie), nemá v ničom oporu názor, že by sa už druhý následný spôsob (odškodnenie v peniazoch) na poisťovateľa vzťahovať mal.
Napokon tento názor zodpovedá aj ďalším rozhodnutiam Najvyššieho súdu SR (NS SR 4 Cdo 139/2011, 3Cdo/301/2012), ktorý vyslovil názor, že náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv nie je škodou na zdraví v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., a tým pádom nie je krytá povinným zmluvným poistením. Takéto ujmy PZP nekryje.

Občiansky zákonník v príslušných ustanoveniach upravujúcich náhradu škody pritom upravuje len 2 nároky nemajetkovej povahy - bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia. Poistné krytie týchto nárokov poisťovne nenamietajú z dôvodu, že sú jednoznačne zákonom zaradené medzi nároky odškodňované v rámci spôsobenej škody na zdraví. Náhrada nemajetkovej ujmy titulom zásahu do osobnostných práv v zmysle § 11 a 13 Občianskeho zákonníka je však vyčlenená a upravená samostatne a nemá vo vzťahu k náhrade škody ani subsidiárny vzťah. Ide o samostatný nárok, ktorého vznik a spôsob náhrady sa vzťahuje samostatným režimom, ktorý je absolútne nezávislý od zodpovednosti za spôsobenú škodu a rozsahu jej náhrady. V tejto súvislosti poukazuje najmä na aktuálny rozsudok NS SR č. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.3.2016 z odôvodnenia ktorého je zrejmé, že poisťovne v tomto smere zaujali správny právny názor, keď namietajú v obdobných sporoch ako je tento svoju pasívnu legitimáciu, pretože náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je krytá povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

5. Žalovaný v 3. rade sa k žalobe vyjadril podaním doručeným súdu dňa 9.3.2017 prostredníctvom splnomocneného zástupcu a uviedol, že žalobcovia pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného v 3. rade odvodzujú od ustanovenia § 144 ods. 1 písm. o) Zákona č. 245/2008 Z.z. v nadväznosti na ustanovenie § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V celom rozsahu popiera svoju pasívnu vecnú legitimáciu v tomto konaní. Podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka je povinným subjektom výlučne pôvodca zásahu, t.j. povinnosť poskytnúť primerané finančné zadosťučinenie je osobne späté s osobou, ktorá sa neoprávneného zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby dopustila, takže má výlučne osobný charakter. Povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 je subjektívne spätá s tým, kto sa zásahu do týchto práv iného dopustil. Jedná sa preto o výlučne osobnú povinnosť tohto subjektu, ktorá neprechádza na ďalšiu osobu. Nositeľom hmotno-právnej povinnosti je ten subjekt, ktorý neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobil. Žalobcovia nesprávne argumentujú ustanovením § 144 ods. 1 písm. o) zák.č. 245/2008 Z.z., v zmysle ktorého „dieťa alebo žiak má právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s nimi “ a toto ustanovenie dávajú do nesprávnej súvislosti s § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.
Žalovaný v 3. rade nemohol porušiť právo žalobcov na ochranu ich osobnosti, nakoľko neporušil ustanovenie § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi jeho konaním (resp. nekonaním, nakoľko žalovaný v 3. rade sa na priebehu udalosti nijako nepodieľal). Ako nepôvodca zásahu tiež nie je nositeľom žiadnej povinnosti podľa §13 Občianskeho zákonníka. Na vznik zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostného práva žalobcov by žalovaný v 3. rade musel svojím konaním porušiť ustanovenie § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník nepripúšťa prenesenie zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostného práva z pôvodcu zásahu na inú osobu. Za porušenie práv na ochranu osobnosti je zodpovedným výlučne ten, kto neoprávnený zásah spôsobil. Žalovaný v 3. rade za neoprávnený zásah nemôže zodpovedať pre absenciu neoprávneného zásahu tak, ako to ustanovuje § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj pre nedostatok príčinnej súvislosti. Žalovaný v 3. rade sa nedopustil žiadneho neoprávneného (protiprávneho) zásahu do práva na ochranu osobnosti L. J. a zo žiadneho jeho konania alebo nekonania nemožno vyvodiť akúkoľvek príčinnú súvislosť s nemajetkovou ujmou žalobcov. Žalobcovia vo svojej žalobe neuvádzajú žiadne konkrétne porušenie právnej povinnosti žalovaného v 3. rade, nezdôvodňujú príčinnú súvislosť prípadného (žalobcami doposiaľ nevymedzeného) konania alebo nekonania žalovaného v 3. rade vo vzťahu k dopravnej nehode a ani neuvádzajú inú formu účasti žalovaného v 3. rade na dopravnej nehode, ktorá by mala mať za následok, že by bol žalovaný v 3. rade pôvodcom zásahu do práva na ochranu osobnosti. Žalovaný v 3. rade bol len iniciátorom a organizátorom dlhoročne organizovanej exkurzie, pričom sa na tragickej udalosti nijakým spôsobom nepodieľal. Žalovaný v 3. rade nevykonával prepravu detí a vodič autobusu nebol ani jeho zamestnancom či inou osobou, ktorú by mal žalovaný v 3. rade použiť pri svojej činnosti. Vodič autobusu svoju činnosť vykonával výlučne vo vzťahu k žalovanému v 1. rade.

6. Žalobkyne 1. a 2. rade písomným podaním doručeným súdu dňa 27.4.2017 prostredníctvom splnomocneného zástupcu k vyjadreniam žalovaných uviedli, že pokiaľ ide o v podstate jedinú námietku žalovanej v 2. rade, t.j. o právne posúdenie otázky pasívnej legitimácie žalovanej v 2. rade ako poisťovateľa titulom povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, vo veci náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch osobám blízkym obetiam dopravných nehôd, jedná sa u žalovanej v 2. rade o typický postoj a obranu zo strany poisťovne poskytujúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu, ktorý právny názor však s ohľadom na prevládajúcu judikatúru považujú za v súčasnosti prekonaný.

K namietanej výške požadovanej náhrady a jej primeranosti si dovolí citovať z dosiaľ neprávoplatného rozsudku Okresného súdu Trnava sp.zn. 30T/45/2015 z 07.12.2016: „Pokiaľ ide o následok trestného činu, tento je alarmujúci, keď okrem osôb, ktoré sa zranili ľahko, traja poškodení boli zranení ťažko a štyri študentky prišli o život. Táto strata je o to významnejšia, že išlo o osoby, ktoré mali svoj život pred sebou, pričom tento nemohli naplniť a dopravná nehoda pretrhla všetky ich väzby na rodinu, priateľov, známych atď... Súd pri určení výšky trestu zohľadňoval aj vek poškodených, ktorí pri nehode prišli o život, pričom nejde o to, že by ich život mal mať z tohto dôvodu vyššiu cenu či hodnotu ako život kohokoľvek iného, avšak určite je nutné rozlišovať medzi tým, či niekto má napr. 60 či viac rokov a teda možno očakávať či aspoň predpokladať, že vo svojom živote prežil šťastné detstvo, založil si rodinu, dožil sa vnúčat, prežil množstvo zážitkov a mohol sa plne realizovať a tým, keď o život pri dopravnej nehode príde niekto, kto je takpovediac na začiatku svojho života. Nezodpovedané tak ostanú otázky ako napr. ako by štyri dievčatá svoj život prežili, čo by vo svojom živote dosiahli, koľko radosti by od svojich blízkych mohli dostať a koľko jej naopak svojim blízkym dať... V tomto zmysle je smrť mladých dievčat vážnejším následkom ako smrť niekoho, kto svoj život mohol riadne prežiť ak už nie celý, tak aspoň z jeho prevažnej časti."
Žalovaný v 1. rade poukazuje na kondolenčný list z júna 2014 v časti vyhodnotenia postoja pôvodcu neoprávneného zásahu, ako skutočnosti dôležitej v otázke vyhodnotenia okolností za ktorých k neoprávnenému zásahu do práv žalobkýň prišlo. Tu poukazuje na skutočnosť, že žalobkyne tento list vnímajú ako účelový a neúprimný. Samotný vinník dopravnej nehody v trestnom konaní ani záverečné slovo, ktoré mu udelil súd v trestnom konaní za účasti pozostalých ako poškodených nevyužil nie na ospravedlnenie sa a priznanie viny, ale ani len na vyjadrenie obyčajnej ľudskej ľútosti. Je pravdou, že vinník nehody vodič T. V. si po nej vinu priznával (napr. výsluch obvineného zo 7.6.2014) avšak pred súdom svoju vinu popieral a jeho stanovisko k obžalobe prednesené prostredníctvom obhajcu bolo také, že sa skutku, ktorý je mu kladený za vinu nedopustil a nehode nemohol zabrániť. Tento postoj obžalovaného, vinníka dopravnej nehody a teda pôvodcu neoprávneného zásahu do práv žalobkýň bol predmetom kritiky aj v dosiaľ neprávoplatnom odsudzujúcom rozsudku Okresného súdu Trnava. Ako sa uvádza v predmetnom rozsudku, „súd pozorne sledoval prejavy obžalovaného na hlavnom pojednávaní, pričom počas celého hlavného pojednávania neprejavil akúkoľvek ľútosť nad tým, čo sa stalo. Hlavné pojednávania sledoval so sklonenou hlavou, na výpovede svedkov nereagoval a žiadna reakcia sa nedostavila ani v prípade tých svedeckých výpovedí, ktoré boli veľmi emotívne. Obžalovaný ani nevyužil možnosť záverečnej reči, a ani posledného slova, aby sa aspoň krátkym vyjadrením pokúsil zmierniť následky toho, čo zavinil. A na dôvažok, súd poznamenáva, že aj keby bol obžalovaný skutočne nevinný, resp. by sa nevinným skutočne mal aspoň on sám cítiť, nič mu predsa nebránilo urobiť aspoň to, aby povedal napr. toto: Prepáčte, ale ja sa necítim byť vinným, stratil som vedomie a neviem, čo sa stalo ale napriek tomu je mu veľmi ľúto Vašich zranení a straty Vašich blízkych - či čokoľvek iné, z čoho by bolo možné usudzovať, že mu je skutočne ľúto následkov havárie. Obžalovaný však neurobil nič, ani sa len s poškodenými, či ich pozostalými nekontaktoval, ako to vyplynulo zo svedeckých výpovedí." Takto kriticky sa mal za potrebu k postoju vinníka - pôvodcu neoprávneného zásahu potrebu vyjadriť súd v trestnom konaní.
Postoj vinníka mal za následok aj to, že predmetná tragická udalosť, ktorá už tak bola medializovaná a stala sa predmetom verejného záujmu bola naďalej „prepieraná" v médiách, čo iba prehlbovalo traumu žalobkýň. Napr. celoslovenský denník Nový čas publikoval dňa 27.4.2016 článok pod titulom „Študenti z autobusu smrti pred súdom" pod nadpisom „Prečo nikto z nich nebol pripútaný?!, celoslovenský denník Plus jeden deň publikoval článok pod titulom „Autobus smrti - Tesne pred haváriou vymieňal film", kde boli uverejnené fotografie tvárí usmrtených študentiek, medzi nimi aj L. J., dcéry a sestry žalobkýň. Takisto správy o tragickej udalosti a priebehu súdneho pojednávania s vinníkom nehody, ktorý svoju vinu odmietal prinášali aj televízne stanice vo svojom spravodajstve a boli takisto hojne medializované prostredníctvom internetu. Bez ohľadu na zápis v obchodnom registri, žalovaný v 2. rade je fyzickou osobou, ktorá v čase, kedy k neoprávnenému zásahu do práv žalobkýň prišlo, bola prevádzkovateľom dopravného prostriedku (§427 Občianskeho zákonníka) ako aj zamestnávateľom vinníka predmetnej dopravnej nehody (§420 ods. 2 Občianskeho zákonníka), pričom pasívnu vecnú legitimáciu žalobkyne už v podanej žalobe odôvodnili.
Žalovaný v 1. rade teda za neoprávnený zásah do práva žalobkýň a za nemajetkovú ujmu spôsobenej na ich osobnostiach zodpovedá objektívne ako zamestnávateľ vinníka dopravnej nehody a ako prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorého prevádzkou bola škoda spôsobená. Aj súd v už vyššie citovanom rozsudku 30T/45/2015 uviedol, že v tomto konaní bolo preukázané, že obžalovaný T. V. bol v čase spáchania skutku zamestnancom žalovaného v 1. rade a taktiež bolo preukázané, že bol vlastníkom a prevádzkovateľom predmetného dopravného prostriedku - autobusu. Súd uviedol, že „v danom prípade ide o osobitnú zodpovednosť pána T. V. ako fyzickej osoby vykonávajúcej

dopravu, pričom v zmysle § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa škoda spôsobená prečinom, ktorý je predmetom tohto konania považuje za škodu spôsobenú pánom T. V., pretože táto bola spôsobená pri jeho činnosti..."
Pokiaľ žalovaný v 1. rade poukazuje na liberačný dôvod podľa § 428 Občianskeho zákonníka, stotožňuje rozdielne pojmy, a to „okolnosti majúce pôvod v prevádzke" a „škoda spôsobená osobitnou povahou prevádzky" čím prichádza k nesprávnemu záveru. Je nepochybné, že škoda a aj zásah do práv žalobkýň bol vyvolaný práve osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku. Na margo žalovaným v 1. rade tvrdeného bezchybného technického stavu predmetného dopravného prostriedku - autobusu však treba (nie vo význame k vzniku zodpovednosti a pasívnej legitimácii žalovaného v 1. rade, ale nepochybne vo význame k okolnostiam, za ktorých prišlo k úmrtiu L. J. a teda zásahu do práv žalobkýň) poznamenať, že na prepravu školského zájazdu použil a prenajal autobus, ktorý nebol vybavený funkčnými bezpečnostnými pásmi! Otázka, či príčinou vzniku dopravnej nehody bolo výlučne protiprávne konanie vodiča autobusu, alebo či ňou bol zlý technický stav dopravného prostriedku je vo vzťahu k vzniku objektívnej zodpovednosti žalovaného ako zamestnávateľa a prevádzkovateľa dopravného prostriedku, a teda danosti jeho pasívnej vecnej legitimácie irelevantná. Otázku aplikácie ustanovení objektívnej zodpovednosti za škodu analogicky aj vo vzťahu k osobitným nárokom podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka považuje v súčasnej rozhodovacej praxi súdov SR za konštantnú a ustálenú.
Žalovaný v 3. rade je pasívne vecne legitimovaný ako škola, voči ktorej má žiak právo na náhradu škody, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávacom procese alebo v priamej súvislosti s nimi a zároveň ako zamestnávateľ, ktorý zodpovedá za škodu spôsobenú pri svojej činnosti fyzickými osobami, ktoré na túto činnosť použil, pričom jeho pasívna vecná legitimácia vo veci náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je daná analogickým použitím §420 ods. 2 a nasl. Občianskeho zákonníka.

7. Pred začatím pojednávania dňa 8.11.2017 zástupca žalobkýň uviedol, že žalobu voči žalovanému v 3. rade berie v celom rozsahu späť a žiada konanie zastaviť.

8. Podľa § 144 Civilného sporového poriadku, žalobca môže vziať žalobu späť.

Podľa § 145 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

Podľa § 146 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie.

9. Vzhľadom na späťvzatie žaloby voči žalovanému v 3. rade súd konanie voči žalovanému v 3. rade zastavil, keď nebol potrebný súhlas so späťvzatím žaloby, nakoľko k späťvzatiu došlo pred prvým pojednávaním.

10. Súd vykonal dokazovanie výsluchom strán sporu, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to fotodokumentáciou zo života žalobkýň a zverejnenou v médiách, kondolenčným listom a zistil nasledovný skutkový stav:

11. Zástupca žalobkýň pred súdom predniesol žalobu v súlade s jej písomnou formou a k veci doplnil, že i keď finančné zadosťučinenie ako náhrada nemajetkovej ujmy neodstráni ujmu, ktorú utrpeli žalobkyne, je toho názoru, že bude čiastočným odškodnením nezvrátiteľného následku nehody, pri ktorej žalobkyne prišli o dcéru a sestru. Čo sa týka majetkových pomerov žalovaného v 1. rade, poukazuje na to, že darovacou zmluvou zo dňa 25.8.2014 previedol nehnuteľnosť vo svojom výlučnom vlastníctve na svoju manželku, teda aktívne sa zbavoval majetku. Žiada, aby súd žalobe vyhovel v celom rozsahu, keď výšku požadovanej náhrady považuje za primeranú i s poukazom na to, že pri každom rozhodnutí vzhľadom na časový odstup je situácia iná a to vzhľadom na zmenu ekonomických pomery, vývoj inflácie a podobne, poukazuje i na to, že s odstupom niekoľkých rokov v minulosti sa považovala za primeranú náhradu pri takýchto následkoch suma 1 mil. Sk, čo bolo ešte v čase keď bola mena slovenská koruna, podľa Zákona o sociálnom poistení, jednorazové odškodnenie v prípade úmrtia zamestnanca sa poskytuje vo výške 730 násobku denného vymeriavacieho základu, čo v súčasnosti od 1.7.2017 predstavuje sumu až 53.000,- eur.

12. Žalobkyňa v 1. rade na otázku svojho zástupcu, opíšte situáciu ako došlo k dopravnej nehode, ako ste sa dozvedeli o dopravnej nehode? Uviedla: ,, Keď došlo k nehode ja som v tom čase bola v Piešťanoch, keď mi volala p. T., či viem o tom, že autobus havaroval, ja som tomu neverila, lebo chvíľku predtým som volala s L., z jej hlasu však bolo zrejmé, že sa skutočne niečo stalo, ja som bola na mieste nehody do 7 minút, našla som asi 12 spolužiakov L., nevedeli mi povedať kde je L., všetci rodičia si deti našli, ja som si dieťa nenašla, boli mi pridelení dvaja hasiči, tí mi povedali, že mám počkať, že niektorí sú už na ošetrení a nevedia presne povedať o koho sa jedná. Dozvedela som sa tiež od nich, že pod autobusom sú neidentifikovateľné telá, ja som začala telefonovať všetkým svojim známym, nikto mi nedokázal povedať, že L. je mŕtva, od 16.10 hod. do 19.40 hod. som bola na mieste nehody a nevedela som stále, čo je s L., asi hodinu som bola v prítomnosti vodiča, ja som ho vôbec neobviňovala z čoho čo sa stalo. Ja som sa zúčastnila deviatich pojednávaní v trestnom konaní, tam som sa dozvedela ako to prebiehalo. O tom, že je dcéra mŕtva som sa dozvedela až keď som telefonovala môjmu známemu, ktorý tam poslal svojho otca, ktorý je policajt, až následne som sa teda dozvedela, že dcéra je mŕtva od neho. Ja som skolabovala, potom ako som sa prebrala som cítila, že musím pomôcť svojej dcére, ktorá je chorá, boli mi pridelení ľudia z Modrého anjela, ktorí so mnou išli do Trnavy, tam som už pred domom videla sanitku, neskôr som sa dozvedela, že moja dcéra G. volala na núdzovú linku a pani z núdzovej linky jej povedala, že vaša sestra je mŕtva. Ja chcem k veci uviesť i to, že z iných zdrojov viem, že pán vodič mal byť o 16.30 v ten deň v Cíferi, a zrejme teda musel sa ponáhľať, lebo to nemohol stihnúť, viem, že sa ponáhľal i z toho, že dcéra mi povedala, že potrebovali prestávku, že boli hladní a nechcel im zastaviť, poukazujem i na to, že podľa môjho názoru je zbytočné vypočúvať vodiča, keď celý čas nebol schopný prejaviť ľútosť. Ja som mu na to dala niekoľko príležitostí, ja som ho i bránila pred ostatnými rodičmi, stále som na neho nepozerala ako na človeka, ktorý to zavinil, až keď pred súdom povedal, že je nevinný, toto sa ma dotklo, pretože nebol schopný si priznať, že i keď svojou nedbalosťou zapríčinil smrť i mojej dcéry. Do dnešného dňa neprejavil skutočnú ľútosť nad tým čo sa stalo ani žalovaný v 1. rade. Neviem o akých kondolenciách to hovorí, keď mi poslal iba jeden nie vlastnou rukou napísaný list, nebol schopný prejaviť skutočnú ľútosť, pred súdom v trestnom konaní bolo evidentné, že ako vodič tak žalovaný v 1. rade nehovoril pravdu. Poukazujem na to, že krátko po nehode predal autobusy, ja z jeho výpovede som to vydedukovala, pri výpovedi v trestnom konaní som vydedukovala, že mu je ľúto iba jeho zničeného autobusu.

Pocit, ktorý som mala a ktorý mám, je neopísateľný, my sme žili samé tri, keďže som sa rozviedla, keď dcéra L. mala tri roky odišli sme od manžela, následne za ďalšie tri roky, keď mala L. 6 rokov som sa rozviedla. Neodišla som od manžela bezdôvodne, bolo to preto, že nevedel sa stotožniť s tým, že dcéra G. nie je zdravá, že má vážne zdravotné problémy, túto psychicky aj fyzicky napádal, ja som toto už nemohla pripustiť. Dcéra L. mala veľmi dobrý vzťah s G., vychovávala ju, mala s ňou trpezlivosť, učila sa s ňou i vtedy keď ja som to už nezvládala, naučila ju hygienickým návykom, pomáhala jej s učením, najmä s matematikou, bola pre dcéru G. vzorom a oporou. S dcérou G. sme absolvovali veľa vyšetrení v Bratislave a do Trnavy sme sa presťahovali preto, že sme to mali bližšie cestovať k lekárom. Dcéra L. bola veľmi nadané a šikovné dieťa, bola zdravá, ako som už uviedla pomáhala mi s G., keďže som nemala nikoho iného, bola som sama s dvomi deťmi, preto som toho názoru, že je absolútne nevhodné porovnávať nás s rodinou V., kde matke po nebohom dieťati zostal manžel, má zdravého syna, takže je to úplne iná situácia ako naša situácia, ja okrem 75 ročného môjho otca nikoho nemám, mám vážne zdravotné problémy, som smrteľne chorá, absolvovala som niekoľko operácií, bola mi doporučená psychiatrická liečba, avšak nemôžem si to dovoliť, nakoľko nemôžem ísť na invalidný dôchodok, musím zarábať, keďže mám dcéru G., ktorá ako som uviedla má vážne zdravotné problémy. Chcem sa ešte vrátiť ku dňu kedy došlo k nehode a čo nasledovalo potom, o 22.20 hod. prišli pre mňa policajti, odviezli ma na Kollárovú ulicu, ja som bola pod vplyvom liekov, videla som ako vodiča priviezli v putách, stále som mala za to, že za to nemôže i keď viem, že nesie zodpovednosť. Keby mi neboli vtedy pridelení Modrí anjeli tak tu dnes nestojím, veľmi mi pomohol pán z Modrého anjela, ktorý so mnou absolvoval i návštevu v márnici. Ja chcem zástupcom žalovaných povedať toľko: „Vráťte mi moju dcéru, ja nechcem vaše peniaze, žiadna suma mi ju nemôže nahradiť“. Poukazujem na to, že moja staršia dcéra potrebuje rehabilitácie s čím sú spojené náklady za dvojtýždňový pobyt na rehabilitácii zaplatím 3.300 eur, ak ja skončím na psychiatrii nemá sa kto o dcéru postarať, jej otec ju nevidel 10 rokov. Trauma, ktorú sme zažili je neopísateľná. Ja chodím na cintorín každý deň, nakoľko cítim potrebu byť s mojou dcérou, ako som už uviedla, ak sa mi niečo stane o moju dcéru G. sa nemá kto postarať, L.Í. by sa bola o ňu postarala, vedela to, ešte keď bola malá vedela presne ako sa má k nej správať, čo má robiť, keď dostala záchvat.

Na otázku zástupcu žalobcu aby charakterizovala súčasný rodinný život ako sa zmenil? Žalobkyňa v 1. rade uviedla: ,,Ráno vstanem vidím prázdnu izbu príde G. potom máme bežný deň, ona absolvuje

rehabilitácie, ja idem do práce, neviem to ani opísať, zastavil sa pre nás čas, nežijeme iba prežívame, netešíme sa na sviatky ani na nič. Keď prídeme z práce, prvá otázka je či ideme spolu za L., večer keď pozeráme televízor vedľa je obrázok L. a zapálená sviečka, život pre nás zhasol. Ťažko sa k tomu vyjadrovať, človek to musí prežiť."
Na otázku či zo strany niekoho bola poskytnutá finančná resp. iná pomoc? Žalobkyňa v 1. rade uviedla: ,,Ako som spomenula finančná situácia bola veľmi ťažká, manžel neplatil výživné, moji kolegovia v práci vedeli, že žijem v mínuse a z úverov, stalo sa, že v nedeľu keď som prišla z márnice zazvonil u nás pán, najprv som ho nevedela identifikovať, prežila som traumu a tak si nepamätám mená, osoby, spoznala som riaditeľa školy, dozvedel sa, že nemám L. za čo pochovať, prišiel v spoločnosti s L. V., dali mi peniaze, keďže vedeli o mojej situácii, čo sa týka pána V., žiadnu pomoc som nedostala."
Na otázku zástupcu žalovaného v I. rade, či je žalobkyňa v 2. rade na invalidnom dôchodku? Žalobkyňa v 1. rade uviedla: ,,Dcéra G. je na polovičnom invalidnom dôchodku, dôchodok poberá vo výške 180 eur mesačne, samostatnej zárobkovej činnosti nie je schopná, vzhľadom na jej diagnózu a jej problémy, keďže sme sa jej s dcérou L. venovali, rehabilitovali, jej stav sa výrazne zlepšiť, chodili sme na rehabilitácie, ale už si to nemôžeme dovoliť, v súčasnosti G. študuje fyzioterapiu, chce pomáhať ľuďom. Podľa môjho názoru jej schopnosť zamestnať sa je absurdná, keďže potrebuje mať zdravé obe ruky. Navštevuje denné štúdium."
Na otázku zástupcu žalovaného v 2. rade, či prijala od žalovaného v 2. rade poistné plnenie vo výške 1.835,- eur ako náhradu nákladov spojených s pohrebom a pomníkom? Žalobkyňa v 1. rade uviedla: ,,Áno."
Na otázku zástupcu žalovaného v 2. rade prečo nepožadujete odškodné od vodiča? Žalobkyňa v 1. rade uviedla: ,,Jednoduchá odpoveď, pretože žalovaný v 1. rade bol jeho zamestnávateľom."
Na otázku súdu či list podpísaný žalovaným ako i vodičom nachádzajúci sa na č.l. 119 spisu bol žalobkyni doručený? Žalobkyňa uvádza: ,,Áno tento list mi bol doručený, nepovažujem to za ospravedlnenie."

13. Žalobkyňa v 2. rade pred súdom uviedla: ,,Ja som sa o tom že sa niečo stalo dozvedela od starého otca, ktorý videl upútavku, že havaroval autobus, pýtal sa na sestru, kde je, ja som povedala, že sa vracia z výletu. Moje nádeje vyhasli, keď som volala tiesňovú linku, kde mi povedala pani, že sestra je mŕtva, potom zazvonil zvonček, objavil sa známy, ktorý ma utešoval, potom prišla záchranka, ktorá ma dávala do poriadku. Moju sestru som mala veľmi rada, pomáhala mi s učením, ošatením, bola môj hnací motor, posúvala ma vpred, trávila som čas aj s jej kamarátkami, keďže môj okruh známych je malý, keďže vzhľadom na môj postih ich môžem zrátať na jednej ruke."

14. Zástupca žalovaného v 1. rade pred súdom uviedol, že sa v celom rozsahu pridržiava písomných vyjadrení v predmetnej veci, zdôrazňuje, že žalovanému v 1. rade je úprimne ľúto čo sa stalo, čo vyjadril aj vo vzťahu k žalobcom písomne, zastáva názor, že sa necíti byť zodpovedný za vzniknutú ujmu a má za to, že dopravná nehoda bola spôsobená konaním resp. nedbanlivosťou vodiča tak ako to uviedli v písomnom vyjadrení. Zabránenie nehode bolo mimo dosahu žalovaného v 1. rade resp. kohokoľvek iného. Ak napriek uvedenému má súd za to, že zodpovednosť žalovaného v 1. rade je daná, tento nárok by mal byť žalobcom priznaný i voči žalovanému v 2. rade resp. primárne by mal plniť žalovaný v 2. rade. Má za to, že by súd mal uvažovať i o liberácii, keď je nepochybné, že žalovaný v 1. rade dopravný prostriedok udržiaval v dobrom technickom stave, toto bolo napokon zistené i konštatované v trestnom konaní a to že neboli zistené žiadne technické závady, ktoré by boli v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody. Je toho názoru, že žalovaný v 1. rade nemôže zodpovedať za to, že vodič porušil svojim konaním ustanovenia o cestnej premávke v dôsledku jeho nedostatočnej pozornosti.
Poukazuje i na to, že súd by mal prihliadať i na pomery žalovaného v 1. rade, ktorý už nepodniká, je starobný dôchodca s dôchodkom 397,-eur mesačne, ak by teda bol zaviazaný plniť požadovanú nemajetkovú ujmu, v prípade exekučných zrážok by mohla byť suma splácaná vzhľadom na príjem žalovaného max. vo výške približne 70,-eur mesačne a požadovaný nárok by tak žalovaný splácal 226 rokov, čo je nereálne, teda poukazuje na to, že v takejto výške priznaný nárok by bol nevymožiteľný. Je pravdou, že žalovaný v 1. rade previedol darovacou zmluvou nehnuteľnosť tak ako to uviedol zástupca žalobcov, je toho názoru, že pokiaľ majú za to, že sa tým zbavuje svojho majetku majú možnosť postupovať podľa zákona. Je toho názoru a to nielen na majetkové pomery žalovaného, že suma, ktorú požadujú žalobcovia je neprimeraná a mala by byť násobne nižšia. Je toho názoru že výška odškodnenia je nedôvodná, keď zo súdnej praxe vyplýva, že pozostalým sa v takýchto prípadoch priznáva suma od 3000,- do 30.000,- eur. V súvislosti s výškou odškodnenia poukazuje na to, že je potrebné zohľadniť i to akú ujmu žalobkyne utrpeli, je nepochybné, že utrpeli emocionálnu ujmu, je však toho názoru, vzhľadom na vykonané dokazovanie, že smrť dcéry a sestry nemá reálny hmatateľný dopad na ich

ďalší život, žalobkyňa v 1. rade pokračuje vo svojej práci, žalobkyňa v 2. rade študuje, neboli liečené z psychologického hľadiska na psychiatrii i keď žalobkyňa v 1. rade uvádza, že jej to bolo doporučené. Je toho názoru, že žalovaný nemohol nijakým spôsobom zabrániť tomu čo sa stalo, preto nevidí spravodlivý dôvod, aby mu bola uložená povinnosť finančného zadosťučinenia, žalovaný sa ospravedlnil žalobkyniam.

15. Zástupkyňa žalovaného v 2. rade uviedla, že sa v celom rozsahu pridržiava skutočností uvedených v písomnom vyjadrení, je toho názoru, že nie je daná vecná legitimácia žalovaného v 2. rade, keď poukazuje na viaceré rozhodnutia NSSR, v ktorých NSSR konštatoval, že nie je daná vecná legitimácia poisťovne v prípadoch nemajetkovej ujmy, ktorú si uplatňujú pozostalí, keď takúto škodu nemožno subsumovať pod zákonné poistenie pod nároky kryté povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu. Poukazuje i na to, že ani ÚS SR jednoznačne nevyriešil túto problematiku, keď predkladá súdu odlišné stanovisko sudcu I. T. k rozhodnutiu II. senátu Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. IIÚS847/2016, keď má za to, že na poisťovniach je páchaná zjavná nespravodlivosť a to vydávaním rozhodnutí, ktoré zaväzujú poisťovacie spoločnosti na úhradu nárokov, ktoré im zákon neukladá, aby ich pokrývali. Z tohto odlišného stanoviska cítiť potrebu riadneho nastavenia pravidiel formou zmeny zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorá by jednoznačne určovala práva a povinnosti zúčastnených subjektov.
Ak by súd dospel k inému záveru, poukazuje na to, že výška požadovanej sumy je neprimeraná, čo je zrejmé i zo súdnej praxe, a to jednotlivých prípadov a skutkových situácií v ktorých priznávajú súdy takéto nároku, poukazuje na to, že i v prípade úmyselného konania sú priznané sumy podstatne nižšie. Poukazuje tiež na to, že na strane zodpovednej osoby nebolo preukázané, že došlo k tomu, či neoľutovala tento svoj čin, taktiež nepoznáme postoj žalovaného v 1. rade v tomto smere. Je rovnako toho názoru, že požadovaná výška finančného zadosťučinenia je neprimeraná, keď suma ktorá sa priznáva pozostalým voči priamemu pôvodcovi sa pohybuje od 3.000,- eur do 15.000,- eur. Vzhľadom na uvedené trvá na tom, aby žaloba voči žalovanému v 2. rade bola zamietnutá, náhradu trov konania si neuplatňuje.
Navrhuje vypočuť vodiča pána T. V., za účelom vyjadrenia sa ohľadne prejavenia ľútosti a ohľadne vyjadrenia sa k okolnostiam dopravnej nehody, nakoľko on sa vie vyjadriť čo sa stalo a za týmto účelom navrhuje i pripojiť trestný spis. Navrhuje tiež vypočuť žalovaného v 1. rade, nakoľko v tomto konaní je potrebné skúmať či prejavil ľútosť, či poskytol nejakú náhradu škody, ospravedlnenie, takisto je potrebné skúmať aký dopad mala táto skutočnosť na pôvodcu zásahu resp. aký mala dopad táto skutočnosť na neho samého pretože on jediný sa vie vyjadriť. Je toho názoru, že je potrebné skúmať i majetkové pomery žalovaného v 1. rade, takisto mieru zavinenia resp. spoluzavinenia na tejto nehode. Má za to, že bez vypočutia žalovaného v 1. rade nie je možné ani dostatočne odôvodniť výšku priznanej sumy.
Na otázku súdu či má vedomosť o tom, že mal poskytnúť nejakú pomoc, keďže žalobkyne to popreli? Zástupkyňa žalovaného v 2. rade uviedla: ,,Nemám o tom vedomosť. Som toho názoru, že je potrebné skúmať pre rozhodnutie vo veci i to, aké sú pocity vodiča aký bol dopad tejto udalosti na jeho duševnú sféru. Viem, že je psychiatrickým pacientom, možno to že neprejavuje ľútosť navonok je dôsledkom toho, že je psychiatrickým pacientom. Súd podľa mňa nemôže mať za to, že neprejavil ľútosť keď by ho nevypočul.“

16. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

Podľa § 420 ods. 1,2,3, Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.(ods. 1)
Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.(ods. 2)
Zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.(ods. 3)

Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

Podľa § 428 Občianskeho zákonníka, svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

Podľa § 429 Občianskeho zákonníka, prevádzateľ zodpovedá ako za škodu spôsobenú na zdraví a veciach, tak za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou vecí, ak stratila fyzická osoba pri poškodení možnosť ich opatrovať.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

17. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že dňa 6.6.2014 T. V., ako vodič autobusu v dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení vozidla zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, na ktorej prišlo k prevráteniu autobusu na pravú stranu a jeho pádu na nižšie položené pole, čím svojim konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c) zákona NR SR č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom na následky spôsobených zranení na mieste nehody podľahla i poškodená L. J..
Vyššie uvedený skutok vodiča T. V. bol kvalifikovaný ako prečin všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona, trestná vec je vedená pred Okresným súdom Trnava, pod sp. zn. 30T/45/2015, rozsudkom č.k. 30T/45/2015-2037 zo dňa 7.12.2016 bol uznaný vinným za spáchanie prečinu všeobecného ohrozenia podľa § 285 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Trestného zákona a bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo v trvaní 7 rokov. Rozhodnutie nie je právoplatné.
T. V. bol v čase spáchania skutku zamestnancom žalovaného v 1. rade, ktorý bol vlastníkom a prevádzkovateľom predmetného autobusu a v čase dopravnej nehody mal žalovaný v 1. rade uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu so žalovaným v 2. rade, pričom žalovaný v 2. rade titulom povinného zmluvného poistenia uhradil náhradu škody spočívajúcu v nákladoch spojených s pohrebom.
L. J. bola v čase nehody študentkou Športového gymnázia v Trnava, narodila sa do manželstva s G. J., počas manželstva sa žalobkyni v 1. rade narodili dve dcéry, ako prvá sa v roku 1991 narodila dcéra G., ktorej bolo v prvom roku života diagnostikovaná detská mozgová obrna, 6-tom roku života prekonala ťažký zápal mozgových blán, na mozgu jej bola zistená veľká arachnoidálna cysta, v 9 -tich rokoch dostala prvý epileptický záchvat. V roku 1996 sa žalobkyni v 1. rade narodila dnes už nebohá L.. Keď mala L. šesť rokov, prišlo k rozvodu manželstva. Žalobkyňa v 1. rade zostala s dvomi neplnoletými deťmi, z toho s jedným ťažko chorým. L. bola vzorom sestre G. a pomáhala jej pri všetkých činnostiach, ktoré sama nedokázala urobiť, vedela jej poskytnúť aj prvú pomoc pri epileptickom záchvate.
S úmrtím dcéry a sestry sa žalobkyne doposiaľ nevyrovnali, stále im veľmi chýba, obe sa na ňu spoliehali aj do budúcnosti. Bezprostredne po nehode a v čase pohrebu boli žalobkyne vystavené medializácii a (pre nich) nežiadúcej pozornosti verejnosti.
Žalovaný v 1. rade zaslal žalobkyniam kondolenčný list a smútočný veniec na pohreb, osobne sa im neospravedlnil, žiadnu finančnú satisfakciu žalobkyniam neposkytol; vodič autobusu zaslal žalobkyniam spolu so žalovaným v 1. rade kondolenčný list, osobne sa neospravedlnil.

Žalovaný v 1. rade je starobný dôchodca s dôchodkom vo výške 396,- eur mesačne, žiadne iné príjmy nemá, je nemajetný, nehnuteľnosť v ktorej býva vlastnil, tesne po nehode ju previedol titulom darovania na manželku.

18. Uvedený skutkový stav nebol medzi stranami sporný, žalovaní v 1. a 2. rade namietali nedostatok vecnej legitimácie.
Súd dospel k záveru, že vecná legitimácia oboch žalovaných v predmetnom konaní je daná, keď je nepochybné, že v čase dopravnej nehody bol žalovaný v 1. rade vlastníkom a prevádzkovateľom predmetného motorového vozidla - autobusu a z tohto dôvodu je zodpovedný za škodu s poukazom na ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je osobitným druhom občianskoprávnej zodpovednosti za škodu, ktorá spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti. Na vznik tejto zodpovednosti sa teda nevyžaduje zavinené konanie. To však neznamená, že škoda spôsobená prevádzkou dopravného prostriedku nemôže byť zavinená. Zavinenie však nie je podmienkou vzniku tejto zodpovednosti. Ustanovenie § 427 upravuje subjekt tejto zodpovednosti, pričom podľa odseku 1 je tento subjekt určený bez ohľadu na to, prevádzkou akého dopravného prostriedku bola škoda spôsobená. Subjektom tejto zodpovednosti môže byť však aj osoba odlišná od osôb uvedených v § 427, ak sú splnené podmienky ustanovené v § 430. Aj pre prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov platí zásada vyjadrená v § 420 ods. 2, podľa ktorej škoda je spôsobená právnickou alebo fyzickou osobou, ak bola spôsobená pri ich činnosti tými osobami, ktoré na túto činnosť použili. To znamená, že vodič prevádzkovateľa dopravného prostriedku spravidla nebude zodpovedný za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku, ak dopravný prostriedok, prevádzkou ktorého bola spôsobená škoda, použil v rámci svojej činnosti pre prevádzkovateľa. Samostatne by bol voči poškodenému zodpovedný len vtedy, keď by bola splnená podmienka ustanovená v § 430, t.j. v prípade, keď namiesto alebo okrem prevádzkovateľa zodpovedá aj iná osoba.
Zodpovednosť za škodu podľa § 427 spočíva v tom, že ide o zodpovednosť za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku. Medzi osobitnou povahou prevádzky a medzi spôsobenou škodou musí byť príčinná súvislosť. Osobitná povaha spočíva v tom, že z tejto prevádzky vyplýva pre okolitý svet zdroj zvýšeného nebezpečenstva v súvislosti s činnosťou a pohybom dopravného prostriedku. Zdroju zvýšeného nebezpečenstva nemožno čeliť ani vhodnými opatreniami technického charakteru pri udržiavaní dopravných prostriedkov v stave spôsobilom na riadne užívanie, ani riadnym spôsobom ich užívania v súlade s príslušnými pravidlami premávky. Zdroje zvýšeného nebezpečenstva spočívajú často v skutočnostiach, na ktoré ani prevádzkovateľ, ani vodič nemôžu vplývať (napr. materiálové vady, únava materiálu, zlyhanie ovládacieho mechanizmu a pod.). Preto je odôvodnená objektívna zodpovednosť. V záujme ochrany tretích (nezúčastnených) osôb sa riziko z prevádzky prenáša výlučne len na prevádzkovateľa. U prevádzkovateľa motorového vozidla (kde škodlivé udalosti nastávajú vzhľadom na rozvoj motorizmu najčastejšie) je toto riziko znášania následkov zodpovednosti za škody spôsobené ich prevádzkou zmiernené tým, že každý prevádzkovateľ je zo zákona poistený pre prípad vzniku svojej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Občiansky zákonník nevymedzuje pojem prevádzkovateľ dopravného prostriedku; je to pojem širší ako pojem vlastník (hoci spravidla bude s pojmom vlastník totožný), pretože okrem vlastníka zahŕňa aj inú osobu, ktorá je na základe iného než vlastníckeho práva oprávnená na trvalú prevádzku motorového vozidla (napr. štátny orgán, ktorý má právo hospodárenia s motorovým vozidlom). Prevádzkovateľ, ktorý požičal inému motorové vozidlo alebo iný dopravný prostriedok, ostáva prevádzkovateľom motorového vozidla, a tým aj zodpovedným za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky. Vodič motorového vozidla nie je prevádzkovateľom a za škodu podľa § 427 a nasl. zodpovedá len vtedy, keď sú u neho splnené podmienky ustanovené v § 430. (Prof. JUDr. Karol Plank a kolektív, Občianske právo s vysvetlivkami, IURA EDITION)
Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 228/2012 z 26. septembra 2013 ,,Pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu je daná analogická aplikácia ustanovenia § 420 ods. 2 O. z.. Znamená to, že zásah spôsobený zamestnancom, ktorý bol použitý na realizáciu jej činností, sa považuje za zásah spôsobený priamo právnickou osobou. Pokiaľ je namieste analogické použitie ustanovenia § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri určení, či zodpovednosť za zásah do osobnostných práv nesie fyzická osoba bezprostredne konajúca alebo právnická osoba, za ktorú fyzická osoba konala v rámci výkonu činností, ktorými bola poverená touto právnickou osobou, je rovnako na mieste analogické použitie ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka pri určení subjektu zodpovedného za zásah do osobnostných práv, ktorý bol spôsobený prevádzkou dopravných prostriedkov. Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že tak ako podľa okolností

konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla poškodenému, zodpovedá tento prevádzkovateľ (aj) za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osobe.“

19. Vzhľadom na uvedené, keďže v danom prípade vodič T. V. použil motorové vozidlo prevádzkovateľa, ktorým bol žalovaný v 1. rade v rámci svojej činnosti ako zamestnanec žalovaného v 1. rade, teda pre prevádzkovateľa, zodpovedným subjektom za vzniknutú škodu je žalovaný v 1. rade, keď neboli preukázané a nikto ani netvrdil v konaní, že by boli splnené podmienky v zmysle ustanovenia § 430 Občianskeho zákonníka (§ 430 OZ ,,Namiesto prevádzateľa zodpovedá ten, kto použije dopravný prostriedok bez vedomia alebo proti vôli prevádzateľa. Prevádzateľ zodpovedá spoločne s ním, ak takéto použitie dopravného prostriedku svojou nedbalosťou umožnil.“) V danom prípade je nepochybná i príčinná súvislosť medzi prevádzkou motorového vozidla - autobusu a vznikom škody.
Pokiaľ žalovaný v 1. rade poukazuje na liberačný dôvod podľa § 428 Občianskeho zákonníka (§ 428 OZ ,,Svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.“), súd je toho názoru, že danom prípade nie sú splnené podmienky pre zbavenie sa zodpovednosti za škodu, keď v zmysle citovaného ustanovenia objektívna zodpovednosť za škody spôsobené prevádzkou dopravného prostriedku je pomerne prísna, pretože takmer vylučuje možnosti liberácie prevádzateľa. Vyplýva to z prvej vety ustanovenia, podľa ktorej sa prevádzateľ svojej zodpovednosti nemôže zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Pojem "prevádzka" dopravného prostriedku nie je v Občianskom zákonníku bližšie upravený. Súdna prax vypracovala niekoľko stanovísk na vysvetlenie tohto pojmu. Napríklad podľa názoru súdnej praxe motorové vozidlo je v prevádzke nielen vtedy, keď sa pohybuje, ale aj vtedy, keď síce stojí, ale motor je v prevádzke. Prevádzkou motorového vozidla je aj príprava na jazdu a bezprostredné výkony po skončení jazdy, ako aj výkony potrebné na udržiavanie vozidla. Už samo uvedenie motora do chodu patrí k prevádzke motorového vozidla bez ohľadu na to, či sa vozidlo uvedie do pohybu alebo nie, či sa tak stalo na ceste, prípadne na inom priestranstve prístupnom verejnosti alebo ešte v garáži, resp. bez ohľadu na to, či motor uviedol do chodu sám prevádzateľ alebo jeho pracovník. Liberácia prevádzateľa (jeho oslobodenie spod objektívnej zodpovednosti) prichádza do úvahy len v prípade, keď škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke. Okrem toho je liberácia viazaná na podmienku, že prevádzateľ preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho požadovať. Vynaložením všetkého úsilia treba rozumieť všetku objektívnu starostlivosť, ktorá sa mohla vynaložiť na zabránenie vzniku škody. Dôvodom liberácie (alebo čiastočnej liberácie) prevádzateľa môže byť aj zavinenie poškodeného. Výlučné zavinenie poškodeného môže síce viesť k úplnému zbaveniu sa zodpovednosti prevádzateľa, avšak len v tom prípade, keď škoda bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky, ale nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke, a bola spôsobená výlučným zavinením poškodeného. (Prof. JUDr. Karol Plank a kolektív, Občianske právo s vysvetlivkami, IURA EDITION)

20. V danom prípade je nepochybné, že príčinou vzniku dopravnej nehody nebol technický stav vozidla, preto ani nemožno argumentovať pre použitie liberačného dôvodu tým, že žalovaný v 1. rade neporušil žiadnu povinnosť vo vzťahu k dopravnému prostriedku a jeho prevádzke a ani pri vynaložení všetkého úsilia nemohol zabrániť dopravnej nehode a vzniku ujmy. Ako uviedol samotný zástupca žalovaného v 1. rade, príčinou dopravnej nehody zrejme bolo zlyhanie vodiča a teda porušenie právnej povinnosti v súvislosti s prevádzkou, čo v zmysle vyššie uvedeného podľa názoru súdu zakladá objektívnu zodpovednosť prevádzkovateľa motorového vozidla, keď v danom prípade nebolo preukázané ani spoluzavinenie poškodenej. Napokon otázka čo bolo príčinou vzniku dopravnej nehody je vo vzťahu k objektívnej zodpovednosti irelevantná.

21. Čo sa týka vecnej legitimácie žalovaného v 2. rade, žalovaný v 2. rade nedostatok svojej vecnej legitimácie odôvodňoval tým, že predmetom súdneho konania nie je nárok na náhradu škody ale nárok vyplývajúci z ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ , na ktorý sa nevzťahuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď zákon č. 381/2001 Z.z. jednoznačne taxatívne uvádza, ktoré nároky poistením kryté sú, pričom nemajetkové ujmy nie je možné priradiť pod žiadny zo zákonodarcom takto jednoznačne určených nárokov. Obdobne Občiansky zákonník rozlišuje medzi kategóriami ako náhrada škody a nemajetková ujma a je zrejmé, že každá z týchto kategórií požíva vlastnú právnu úpravu. To, že o „škodu“ v danom prípade nejde je zrejmé o.i.

z toho, že § 16 OZ priamo hovorí o tom, že ak bola neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobená aj škoda, zodpovedá za ňu vinník podľa ustanovení o zodpovednosti za škodu.
Súd sa v otázke vecnej legitimácie žalovaného v 2. rade stotožňuje s právnym názorom vysloveným v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.7.2017 podľa ktorého: ,,Pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda (použitým v ZoPZP). Pre účely tohto zákona treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým (po blízkej osobe, usmrtenej pri dopravnej nehode v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla) z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv, spočívajúci v zásahu do ich práva na súkromný a rodinný život. Účelom poistenia za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k zodpovednostnému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia.
Ak by mal platiť výklad pojmu škoda vychádzajúci z textu ZoPZP (gramatický výklad), resp. výklad vychádzajúci výlučne z ustanovení O. z. o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely ZoPZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov totiž nemožno opomínať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie (a dokonca musí) odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a pod.
Rozširujúci výklad pojmu škoda pre účely zodpovednostného zákona je pritom aj ústavne konformným, pretože zmierňuje, resp. odstraňuje disproporciu medzi zákonným úrazovým poistením, t. j. poistením pri pracovných úrazoch, a povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla. Ak totiž dôjde pri dopravnej nehode k úmrtiu zamestnanca, ustanovenie § 94 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (v znení neskorších zmien a doplnení) zakladá pozostalým, ktorými sú manžel alebo manželka a nezaopatrené dieťa, nárok na jednorazové odškodnenie vo výške 730-násobku denného vymeriavacieho základu, najviac však vo výške 46 485,40 € (u manžela alebo manželky). Toto odškodnenie, i keď je limitované, nie je nič iné ako náhrada nemajetkovej ujmy, poskytovaná z úrazového poistenia. Niet žiadneho rozumného dôvodu, pre ktorý by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých pri usmrtení ich blízkeho ako zamestnanca pri dopravnej nehode mala byť predmetom poistného krytia (aj keď podľa iného zákona), zatiaľ čo v prípadoch, ak by nešlo o zamestnanca, by to tak byť nemalo.
Pri výklade pojmu škoda pre účely ZoPZP treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Zodpovednostný zákon bol totiž výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené t. č. platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú (tu por. napr. rozsudok SD EÚ zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA).
Napokon bez významu tu podľa dovolacieho súdu nemôže byť ani to, že k správnemu chápaniu pojmu škoda aj súvislostí zodpovednosti za ňu v komunitárnom práve nemožno dospieť izolovane od základov, na ktorých bolo komunitárne právo budované, teda na jednej strane od právnych poriadkov tých členských štátov Európskej únie, ktorých demokratické fungovanie nebolo (na rozdiel od situácie v dnešných tzv. postsocialistických štátoch) prerušené, na druhej strane potom aj od tých historických prameňov práva na území dnešnej Slovenskej republiky (niekdajšieho Československa), o ktorých demokratickom pôvode (charaktere) nevznikol dôvod pochybovať.
Pri nazeraní na problém aj z tohto uhla pohľadu potom nemožno nevidieť to, že slovenský Občiansky zákonník (zákon prijatý ešte v prostredí unitárnej Československej socialistickej republiky v roku

1964) je napriek jeho početným novelizáciám (vrátane tých po roku 1989) stále predpisom majúcim pôvod v dobe neslobody (tu pre prípad záujmu por. zákon č. 480/1991 Zb.). Podstatnejšie tu však je, že základom úpravy občianskeho práva tzv. prvej republiky (Československej republiky v rokoch 1918 - 1938) sa stal dodnes v Rakúsku platný Všeobecný občiansky zákonník z roku 1811 (cisársky patent č. 946), medzi pojmami škoda a ujma nerozlišujúci (v tejto súv. por. najmä Komentář k Obecnému zákonníku občanskému, František Rouček - Jaromír Sedláček, CODEX Bohemia 1998, V. díl, § 1293, str. 672) a takýto nedostatok rozlišovania sa týkal i niekdajšieho uhorského práva, platného v rovnakom čase na Slovensku (tu por. najmä výklad o ujme utrpenej na osobnom záujme, resp. nemateriálnej škode v publikácii Nástin súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, Doc. Dr. Vladimír Fajnor a Dr. Adolf Záturecký, HEURÉKA 1998, str. 363).

Okrem uvedeného vyššie však už súčasťou spoločne budovaného právneho poriadku Československej republiky po roku 1918 sa stal o. i. aj zákon č. 81/1935 Sb. z. a n. o jazde motorovými vozidlami, ktorý (v rámci oddielu VIII. nazvaného Zodpovednosť za škody spôsobené prevádzkou motorových vozidiel) ustanovil zodpovednosť (prevádzkovateľa a vodiča) za škodu aj vtedy, „ak bol niekto na tele alebo na zdraví poškodený alebo usmrtený“ (§ 45 ods. 1 zákona) i následok neúčinnosti akýchkoľvek dohovorov, ktorými by sa na ujmu poškodeného vylúčili alebo obmedzili predpisy o povinnej zodpovednosti (§ 55 zákona). Prvé z takýchto ustanovení evidentne nešlo chápať inak, než ako zahrnutie do pojmu škoda spôsobená prevádzkou motorového vozidla i dnešnej náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých po obeti dopravnej nehody (keďže usmrtenie znamená a vždy znamenalo zánik právnej subjektivity primárne poškodeného a takto i možnosti uplatňovania akejkoľvek náhrady ním samotným - čo neplatí a ani nemôže platiť o pozostalých). Druhé sa síce týkalo len vylúčenia prípadných dohovorov medzi škodcom a poškodeným na ujmu druhej z takých osôb, popri ňom tu však bola už v roku 1935 (v rámci oddielu IX. zákona, nazvaného Zaistenie nárokov tretích osôb na náhradu škôd spôsobených prevádzkou motorových vozidiel) taktiež uzákonená povinnosť držiteľa registrovaného motorového vozidla poistiť sa proti následkom zodpovednosti u niektorej z komerčných poisťovní (§ 56 ods. 1 zákona). Takéto poistenie sa čo do rozsahu muselo týkať celého rozsahu pojmu škoda podľa takéhoto zákona, teda i dnešnej nemajetkovej ujmy pozostalých.

Stotožniť sa nešlo ani s námietkou, že nižšie súdy dospeli k názoru o pasívnej legitimácii žalovanej 2/ nesprávnou priamou aplikáciou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009. V tomto prípade totiž ako súd prvej inštancie, tak i odvolací súd sa v odôvodneniach svojich rozsudkov venovali problému priamej aplikovateľnosti (resp. presnejšie nedostatku priamej záväznosti) smerníc, žiaden z nich však svoje rozhodnutie vyhovujúce žalobe nezaložil na priamej aplikácii smernice, ale na eurokonformnom výklade vnútroštátnej právnej úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a závere, že takýto výklad je možný a tiež namieste (správnosť ktorého záveru napokon potvrdil i ústavný súd, nech aj i on za cenu poisťovňami neprijímaného extenzívneho výkladu pojmu škoda). I výhrada viazanosťou pasívnej legitimácie poisťovne na úprave náhrady nemajetkovej ujmy na základe zodpovednosti poisteného vnútroštátnym právom bola pritom zjavným výsledkom neochoty rešpektovať tú skutočnosť, že komunitárne právo medzi pojmami „škoda“ a „ujma“, resp. medzi „materiálnymi škodami“ a „nemajetkovými ujmami“ nerozlišuje, resp. aj súvisiacej neochoty nadradiť eurokonformnú interpretáciu zažitej systematike vnútroštátneho práva.“

22. V danej veci mal súd za preukázané, že nečakaným šokujúcim úmrtím najbližšej príbuznej žalobkýň (dcéry a sestry) došlo k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Zákonom stanovené predpoklady pre vznik objektívnej zodpovednosti za protiprávny zásah do osobnostných práv žalobkýň, ako aj pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, boli naplnené (neoprávnený zásah do chráneného osobnostného práva fyzickej osoby, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť osobnosť fyzickej osoby, nemajetková ujma v jej osobnostnej integrite a príčinná súvislosť medzi nimi).

Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Základnými kritériami určenia výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásadu do práva na ochranu osobnosti sú závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (ktoré môžu byť významné tak u osoby postihnutej ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila).

V dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného v 1. rade (prostredníctvom svojho zamestnanca - vodiča) došlo v danom prípade k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelou. Táto intenzita bola daná už tým, že išlo o mladého človeka, ktorý mal celý život pred sebou a pre obe žalobkyne bola nebohá L. osobou, s ktorej pomocou a podporou počítali do budúcnosti najmä s poukazom na ich vážny zdravotný stav. Teda okrem psychickej bolesti,

sú žalobkyne zasiahnuté stratou osoby, ktorá bola ich oporou, pre žalobkyňu v 2. rade vzorom, ktorá im obom pomáhala, matke v starostlivosti o zdravotne vážne postihnutú dcéru a sestre tak po zdravotnej stránke, keď s ňou rehabilitovala, učila sa s ňou, ale i tým, že trávila s ňou voľný čas, brávala ju medzi svojich známych. Jej náhle úmrtie je pre žalobkyne nepochybne mimoriadne traumatizujúce, keďže boli na seba silne citovo naviazané a obe žalobkyne stratou dcéry a sestry utrpeli ťažkú citovú ujmu, spočívajúcu v pocitoch úzkosti, smútku, straty radosti zo života, čoho dôkazom je i fakt, že bezprostredne po jej smrti boli odkázané na medikamentóznu liečbu. Citová ujma u nich stále pretrváva, žalobkyňa v 1. rade každý deň navštevuje cintorín. Bezprostredne po nehode a v čase pohrebu boli žalobkyne vystavené medializácii a pre nich nežiaducej pozornosti verejnosti, čo zvyšovalo ich traumu.
Smrťou L. J. žalobkyňa v 1. rade ako matka stratila navždy možnosť rozvíjať vzťah s dcérou, čím je rodina, ktorú tvorila matka (žalobkyňa v 1. rade) nebohá L. a sestra nebohej G. (žalobkyňa v 2. rade) ochudobnená a ide o nezvratný a nenapraviteľný stav. Bolo potrebné prihliadnuť i na to, že matka a obe dcéry žili bez otca, teda matka nemala žiadnu oporu pri zvládaní ťaživej straty dcéry a rovnako ani sestra nebohej, matka zostala po smrti dcéry L. sama so zdravotne postihnutou dcérou. Nebohá L. mala poskytnúť oporu tak matke (ktorej jediným blízkym príbuzným je jej 75 ročný otec) v strednom období života a v neskoršej starobe, ako i zdravotne postihnutej dcére, ktorá je odkázaná na pomoc inej osoby. Prisúdenie nemajetkovej ujmy v požadovanej výške 190.000,- eur súd považoval za neprimerane vysoké, keď po zvážení všetkých skutočností súd dospel k záveru, že nie je namieste poskytnutie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako to požadujú žalobkyne, nakoľko neboli preukázané mimoriadne zvýšené nepriaznivé následky smrti L. J. na žalobkyne. Súd chápe a plne akceptuje, že so stratou dcéry a sestry je takmer nemožné sa vyrovnať a žiadna forma zadosťučinenia nie je dostatočná a nenahradí stratu blízkej osoby, avšak treba zohľadniť i skutočnosť, že žalobkyne zostali spolu žiť v spoločnej domácnosti, žijú a fungujú v podstate ,,normálnym“ životom, keď žalobkyňa v 1. rade pokračuje vo svojej práci, žalobkyňa v 2. rade študuje, neboli psychiatricky liečené, i keď žalobkyňa v 1. rade uvádzala, že jej to bolo doporučené, liečbu neabsolvovala. Žalobkyňa v 1. rade poukazovala na svoj vážny zdravotný stav, avšak netvrdila, že by priamo súvisel s traumou po smrti dcéry.
Súd vzal tiež do úvahy okolnosti na základe ktorých došlo k dopravnej nehode, keď s najväčšou pravdepodobnosťou sa jedná o zlyhanie ľudského faktora - vodiča dopravného prostriedku, keď podľa dokazovania vykonaného v trestnom konaní k dopravnej nehode došlo v dôsledku nedostatočnej pozornosti pri vedení vozidla, na ktoré žalovaný v 1. rade nemal priamy dosah, a čiastočne tiež na príjmové a majetkové pomery žalovaného v 1. rade, ktorý je starobným dôchodcom s príjmom 396,- eur mesačne, nevlastní žiadny majetok.
Čo sa týka prejavu ľútosti formou listu adresovaného žalovaným v 1. rade a vodičom žalobkyniam, táto skutočnosť nemala žiadny vplyv na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, keď v danom prípade šokujúca (navyše zbytočná) smrť dcéry a sestry žalobkýň, predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v ktorom prípade možno posúdiť vyslovenie ľútosti v akejkoľvek forme len za elementárny prejav slušnosti bez adekvátneho vplyvu na výšku priznanej peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy (Rozhodnutie NSSR sp. zn. 5Cdo 265/2009).
Vzhľadom na všetky skutočnosti, ktoré súd zohľadnil pri posúdení výšky nemajetkovej ujmy, súd považoval priznanie nemajetkovej ujmy vo výške tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku, za primerané, i keď ako už súd uviedol, smrť blízkej osoby nemožno nahradiť a oceniť žiadnym finančným plnením.
Vo zvyšku uplatneného nároku súd žalobu zamietol

23. Nakoľko aj po znížení požadovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa rozhodne nejedená o zanedbateľnú čiastku, súd v súlade s ustanovením § 232 ods. 3 veta druhá Civilného sporového poriadku určil dlhšiu lehotu na plnenie a to v rozsahu 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

24. Zástupkyňa žalovaného v 2. rade navrhovala vykonať dokazovanie a to výsluch žalovaného v 1. rade, za účelom skúmania či prejavil ľútosť, či poskytol nejakú náhradu škody, ďalej výsluch vodiča p. V. za účelom zistenia aký dopad mala táto skutočnosť na neho samého, ďalej pripojením trestného spisu. Súd nepripustil navrhované dokazovanie, keď v danom prípade sa jedná o zodpovednosť objektívnu, preto akékoľvek zistenie by bolo irelevantné, napokon v konaní nebolo sporné, že žalovaný v 1. rade neposkytol žiadnu náhradu škody. Čo sa týka prejavu ľútosti, ako súd uviedol, vzhľadom na tak závažný zásah do osobnostných práv žalobkýň, ktorý je nereparovateľný, možno vyslovenie ľútosti kvalifikovať len za elementárny prejav slušnosti, nemajúci vplyv na výšku nemajetkovej ujmy. Napokon v konaní nebolo sporné, že jediným prejavom ľútosti tak žalovaného v 1. rade ako i samotného vodiča p. V. bol ich spoločný kondolenčný list.

25. Podľa § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 256 ods. 1) Civilného sporového poriadku, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

26. O trovách konania žalobkýň v 1.a 2. rade vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade súd rozhodol tak, že nepriznal nárok na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu v zmysle § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, keď v spore boli úspešnejší žalovaní v 1. a 2. rade, a to s ohľadom na charakter prejednávanej veci, keď súd je toho názoru, že by bolo neetické priznať tomu kto zodpovedá za škodu náhradu trov konania a tiež s poukazom na skutočnosť, že rozhodnutie o výške poskytnutej nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu.

27. Žalovanému v 3. rade súd priznal vo vzťahu k žalobkyniam v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, keď k zastaveniu konania v celom rozsahu voči žalovanému v 3. rade došlo za situácie, keď žaloba bola na súd podaná dňa 7.6.2016, žalovaný v 3. rade sa k nej vyjadril, a následne pred začatím pojednávania dňa 8.11.2017 splnomocnený zástupca žalobkýň v 1. a 2. rade bez uvedenia dôvodu zobral žalobu voči žalovanému v 3. rade v celom rozsahu späť. K späťvzatiu žaloby voči žalovanému v 3. rade teda došlo zavinením žalobkýň.

28. Zároveň súd uložil žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok vo výške 1.866,- eur nakoľko žalobkyne v 1. a 2. rade boli v tomto konaní oslobodené od platenia súdneho poplatku (§ 4 ods. 2 písm. i) /j) Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). V zmysle ustanovenia § 2 ods. 2 veta prvá Zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, poplatková povinnosť prechádza v rozsahu prisúdenej sumy (spolu vo výške 60.000,- eur) na žalovaných v 1. a 2. rade. Poplatok bol vyrúbený v súlade s § 6 ods. 1 veta prvá, § 7 ods. 1 veta prvá, podľa Položky 7b Sadzobníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu citovaného zákona (66,-eur a 3% z výšky uplatnenej z nemajetkovej ujmy, t.j. v danom prípade 66,- eur + 3% zo sumy 60.000,- eur, t.j. 1.800,- eur = 1.866,- eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.
V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.